

Asia: VN/3882/2021

Lausuntopyyntö kansallista tieliikenteen päästökauppaa koskevasta arviomuistioluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleinen lausunto arviomuistioluonnoksesta

Voitte tässä lausua yleisesti arviomuistioluonnoksesta

Sitra kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta. Arviomuistio on kokonaisuudessaan hyvin ja perusteellisesti laadittu. Se korostaa selkeästi kansallisen päästökaupan erilaisia mahdollisia toteutustapoja, vaikutuksia ja haasteita.

Muistion kuvassa 14 ehdotetuista toteutusvaihtoehtoista Sitra näkee, että kansallinen liikenteen päästökauppa voisi olla tarpeellinen ja kustannustehokas liikenteen päästövähennyskeino ainoastaan, mikäli EU:n laajuinen tieliikenteen päästökauppa jäisi toteutumatta tai viivästyisi merkittävästi. Näissäkin tapauksissa edellytyksenä kuitenkin on, että arviomuistiossa mainittuihin erilaisiin toteutusvaihtoehtoihin liittyviin haasteisiin löydetään kotimaisen järjestelmän toteuttamiseksi käytännössä toimiva vaihtoehto. Sitra ei näe tarvetta siirtymäkauden päästökaupalle, vaikka kotimaiset liikenteen päästövähennykset viivästyisivät, mikäli EU:n laajuinen päästökauppa olisi alkamassa odotetusti vuonna 2026. Sen sijaan näemme, että seuraavien vuosien aikana tulisi liikenteen päästöjen vähentämiseksi toteuttaa ensisijaisesti kokonaisvaltainen vero-, maksu- ja tukiuudistus osana kestävän kehityksen verosiirtymää (<https://www.sitra.fi/julkaisut/kestavan-kehityksen-verouudistus-kohti-paastotonta-suomea/>), jossa päästöjen hinnoittelua suhteellisesti kiristetään nykyisestä ja samaan aikaan alennetaan muuta liikenteen verotusta sekä mahdollisesti jopa tuloveroa, ja tarvittaessa kohdennetaan lisäkompensatioita esimerkiksi syrjäseutujen pienituloisille. Erityyppisten kompensatiovaihtoehtojen punnitseminen on tärkeä ja hyvä osa arviomuistiota. Kompensatiojärjestelmän muodostaminen voi olla tärkeä osa reilua siirtymää fossiilittomaan liikenteeseen ja hyvä tapa välttää kohtuuttomia vaikutuksia tarvittavista päästövähennystoimenpiteistä.

Asian tausta ja valmistelu sekä nykytila ja sen arviointi

Voitte tässä lausua arviomuistion luvuista 1 ja 2

-

Päästökauppajärjestelmä päästövähennyskeinona

Voitte tässä lausua luvusta 3

-

Tieliikenteen päästökaupan toteutuksen vaihtoehdot

Voitte tässä lausua luvusta 4 (mm. päästökaupan toteutusvaihtoehdoista, toteuttamiskustannuksista (myös muista kuin viranomaisten hallinnollisista kustannuksista), seurannan, raportoinnin ja todentamisen järjestämisestä.)

-

Päästökaupan vaikutukset

Voitte tässä lausua luvuista 5.1.-5.5.

-

Kompensaatiot ja yhteenveto vaikutuksista ja kompensaatioista

Voitte tässä lausua luvuista 5.6. ja 5.7. (Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa muistion kompensaatiomalleihin sekä esittämään mahdollisia muita näkemyksiä kompensaatioiden tarpeellisuudesta ja vaihtoehtoisista toteutamistavoista.)

-

Yhteenveto ja johtopäätökset

Voitte tässä lausua luvusta 6.

-

Tamminen Saara
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra